



## **BEOORDELINGSRAPPORT**

Beperkte opleidingsbeoordeling

**hbo-bacheloropleiding Social Work**  
Voltijd/deeltijd

**Hogeschool Rotterdam**

**De kracht van  
kennis.**



# **BEOORDELINGSRAPPORT**

Beperkte opleidingsbeoordeling

**hbo-bacheloropleiding Social Work**  
Voltijd/deeltijd

**Hogeschool Rotterdam**

CROHO nr. 34116

Hobéon Certificering

**Datum**

1 februari 2018

**Auditpanel**

Dhr. drs. W.G. van Raaijen

Dhr. Em. Prof. dr. H. van Ewijk

Mevr. drs. E.H.M. Laeven-Vrencken

Dhr. K. Mahdavi

**Secretaris**

Dhr. R. van Krieken, BEd.



## **INHOUDSOPGAVE**

<b>1.</b>	<b>BASISGEGEVENS</b>	<b>1</b>
<b>2.</b>	<b>SAMENVATTING</b>	<b>3</b>
<b>3.</b>	<b>INLEIDING</b>	<b>7</b>
<b>4.</b>	<b>OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN</b>	<b>9</b>
<b>5.</b>	<b>ALGEMEEN EINDOORDEEL</b>	<b>21</b>
<b>6.</b>	<b>AANBEVELINGEN</b>	<b>23</b>
BIJLAGE I	Scoretabel	25
BIJLAGE II	Programma, werkwijze en beslisregels	27
BIJLAGE III	Lijst geraadpleegde documenten	31
BIJLAGE IV	Overzicht auditpanel	33



## 1. BASISGEGEVENS

NAAM INSTELLING	Hogeschool Rotterdam
status instelling	Bekostigd
resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	Positief, d.d. 5 november 2016
NAAM OPLEIDING (zoals in croho)	Social Work
registratienummer croho	34116
domein/sector croho	Gedrag en maatschappij
oriëntatie opleiding	Hbo of wo
niveau opleiding	Bachelor
graad en titel	Bachelor of Social Work
aantal studiepunten	240 EC
afstudeerrichtingen	Welzijn & Samenleving Zorg (GGZ of gehandicaptenzorg) Jeugd
locatie	Rotterdam
varianten	Voltijd Deeltijd
onderwijstaal	Nederlands
datum audit / opleidingsbeoordeling	30 november 2017 1 december 2017
contactpersoon opleiding	Christian, A.M.A. (Anne Marie) <a href="mailto:a.m.a.christian@hr.nl">a.m.a.christian@hr.nl</a>





## 2. SAMENVATTING

De opleiding leidt social workers op die kunnen opereren binnen de grootstedelijke en multiculturele context van regio Rotterdam. Studenten worden bewust gemaakt van sensitiviteit voor de (culturele) diversiteit en de daarbij horende sociale problematieken. Door de opleiding heen staan een integrale aanpak van deze sociale problematieken en het formuleren van oplossingen centraal. Daarbij krijgen studenten aangeleerd om vanuit meerdere perspectieven, niveaus en levensgebieden verandering tot stand te brengen.

### **Standaard 1. Beoogde leerresultaten**

De beoogde leerresultaten zijn volgens het panel van hbo-bachelorniveau en kennen een internationaal stevig fundament. Het panel vindt dat het eigen opleidingsprofiel in sommige opzichten voorloopt op het werkveld en past bij de huidige ontwikkelingen. De opleiding weet op een indrukwekkende wijze het werkveld te betrekken bij het ontwikkelen van de nieuwe opleiding. Onderzoek en internationalisering zijn volgens het panel op een toereikende manier uitgewerkt en dragen bij aan de beroepspraktijk. De grootstedelijke context ziet het panel als een mooie 'Rotterdamse' profilering die door alle stakeholders wordt gedragen. De opleiding is zich ervan bewust dat verdere ontwikkelingen van bijvoorbeeld de kennisbasis nog noodzakelijk is. Het panel moedigt dit ook van harte aan.

Het unieke Rotterdamse opleidingsprofiel, de adequate uitwerking van onderzoek en internationalisering en het zeer betrokken werkveld geven het panel voldoende aanleiding om te komen tot het oordeel 'goed' voor standaard 1.

### **Standaard 2. Onderwijsleeromgeving**

Het panel ziet een uitdagend en studeerbaar programma dat op een passende wijze is opgebouwd. Het programma biedt studenten in de eerste twee jaar een brede basis Social Work en laat studenten zich in het derde en vierde jaar verdiepen in een van de drie profielen. Door middel van inhoudelijke thema's organiseert de opleiding op een mooie en passende manier het onderwijs. Het panel vindt de eigen invulling van het didactisch concept goed gekozen en uitgewerkt en passen bij de studentenpopulatie. Studenten komen gedurende de gehele opleiding in aanraking met de beroepspraktijk. De verbinding tussen de leerwerk gemeenschappen, opleiding, lectoraten en kenniscentra ziet het panel als waardevol. Een leerlijn onderzoek loopt als een rode draad door het curriculum en leert studenten praktijkgericht onderzoek doen. De opleiding heeft al elementen van internationalisering in haar programma, maar het panel beveelt aan deze nog verder uit te werken. Het panel vindt het huidige schakelprogramma voor instromende Ad-studenten niet toereikend en beveelt aan deze aan te passen. Het docententeam wordt op een adequate manier betrokken bij de ontwikkeling van de nieuwe opleiding. Het panel vindt het docententeam gekwalificeerd en ziet dat expertises binnen de afzonderlijke teams elkaar aanvullen. Het docententeam is overtuigend op alle fronten. Aandacht voor de diversiteit van het docententeam vindt het panel passend. Studenten kunnen binnen een toereikende omgeving studeren en alle informatie is voorhanden. Het panel concludeert dat studenten op een adequate manier worden begeleid gedurende hun opleiding. Er is volgens het panel een passende structuur voor het evalueren van het onderwijs, waarbij de opleidingscommissie een belangrijke rol speelt en haar wettelijke taak vervult.

Op basis van de bevindingen en weging is het panel ervan overtuigd dat de opleiding voor de onderwijsleeromgeving de basiskwaliteit ontstijgt en geeft hij het oordeel 'goed' voor standaard 2.

### **Standaard 3. Toetsing**

Het panel ziet een uitermate gedegen systeem van toetsen en beoordelen. Toetsen en beoordelen gebeurt op een valide, betrouwbare en transparante wijze. De toetsen liggen in lijn met de leerdoelen en het didactisch concept. Op een fraaie wijze zet de opleiding toetsen en de beoordelingen in om het leerproces van studenten te versterken. Met name het systeem van formatieve en summatieve toetsing in relatie tot feedback en feedforward ziet het panel als een *best practice*. Het panel vindt de nieuwe bachelorproef op een adequate manier vormgegeven. De verschillende fases bieden studenten een gestructureerde manier om af te studeren. Het panel moedigt de opleiding aan om de beoordelingsformulieren bij de bachelorproef nog verder te ontwikkelen. De opleiding beschikt over een zeer deskundige examen- en toetscommissie die nauw betrokken zijn bij de ontwikkelingen in de opleiding. Het samenspel van de examen- en toetscommissie borgt zowel op een proactieve als reactieve wijze de kwaliteit van toetsen en beoordeling in de opleiding.

Op basis van bovenstaande argumenten concludeert het panel dat de opleiding boven de basiskwaliteit uitstijgt. Het panel beoordeelt standaard 3 op een passende wijze met het oordeel 'goed'.

### **Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten**

Op basis van de eigen bevindingen concludeert het panel dat de eindwerken niet systematisch bovengemiddeld zijn. Volgens het panel kennen de eindwerken relevantie voor de beroepspraktijk en weerspiegelen de authentieke beroepssituatie. De eindwerken getuigen van een degelijke onderzoeksmethodiek en het taalniveau in deze eindwerken is op orde. Het panel vindt de reflectie van de student op het uitgevoerde onderzoek en de betekenis van de uitkomsten van het onderzoek nog mager. De bekeken portfolio's uit het nieuwe programma (vanaf 2014-2015) geven het panel ruimschoots vertrouwen dat deze studenten het beoogde eindniveau gaan halen. Het panel herkent duidelijk het Rotterdams profiel in de eindwerken. Het panel concludeert dat het werkveld tevreden is over het niveau van de afgestudeerden. Er is momenteel nog geen alumnibeleid en het panel adviseert de opleiding om hier aandacht aan te besteden.

Op basis van bovenstaande argumenten komt het panel tot het oordeel 'voldoende' voor standaard 4. Hier speelt de constatering dat het panel alleen eindwerken van de klassieke opleidingen heeft bekeken en dat deze niet systematisch bovengemiddeld zijn een belangrijke rol. Bij het ontbreken van nieuwe eindwerken kan het panel zich alleen positief uitspreken over de bekeken tussentijdse producten.

### **Algemene conclusie:**

Het panel is onder de indruk van de ontwikkelingen naar de nieuwe brede bachelor Social Work. Op een noemenswaardige wijze werken het docententeam en het management in een nieuwe organisatiestructuur aan de ontwikkeling van de opleiding. De nieuwe opleiding kent een gedegen programma dat studenten, met een duidelijke Rotterdamse profilering, opleidt tot professional in het brede sociale domein. Partners uit het werkveld zijn nauw betrokken bij de opleiding en bieden een interessant netwerk van praktijkervaringsplekken voor de studenten. Het panel ziet geen significante verschillen tussen de voltijd- en deeltijd-variant van de opleiding.

Het panel is positief gestemd over de kwaliteit die de opleiding weet te realiseren en nog gaat realiseren. De standaarden 1 t/m 3 van zowel de voltijd- als deeltijd-variant beoordeelt het panel met een 'goed' en standaard 4 beoordeelt het panel met een 'voldoende'. Daarbij zijn er geen afwijkende oordelen tussen de voltijd- en deeltijd-variant. Volgens de beslisregels van de NVAO komt het panel tot het algemene eindoordeel voldoende voor de **voltijd en deeltijd** hbo-bacheloropleiding Social Work van de Hogeschool Rotterdam.

Den Haag, 1 februari 2018

A handwritten signature in black ink, consisting of several loops and a long horizontal stroke extending to the right.

Drs. W.G. van Raaijen,  
voorzitter

A handwritten signature in black ink, featuring a large, sweeping horizontal stroke that curves upwards at the end, with some smaller loops below it.

R. van Krieken BEd.,  
secretaris



### 3. INLEIDING

Het voorliggende beoordelingsrapport is de resultante van een zogeheten 'Beperkte Opleidingsbeoordeling' van de brede bachelor Social Work (SW) van Hogeschool Rotterdam

Op 13 mei 2015 gaf de NVAO een positief bericht over de planningsneutrale conversie van de klassieke opleidingen: Culturele Maatschappelijke Vorming (CMV), Maatschappelijk Werk en Dienstverlening (MWD), Pedagogiek en Sociaal Pedagogische Hulpverlening (SPH). Deze vier 'klassieke' opleidingen worden omgevormd tot de nieuwe brede bachelor SW. In september 2016 zijn de eerste studenten ingestroomd. Vanaf september 2016 is er geen instroom meer mogelijk in de vier klassieke opleidingen. Hogeschool Rotterdam biedt alle studenten de mogelijkheid om tot collegejaar 2020-2021 hun klassieke opleiding af te ronden.

Het auditpanel dat bestaat uit onafhankelijke deskundigen (zie bijlage IV voor een toelichting) gebruikte voor de beoordeling het beoordelingskader uit september 2016 van de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO)<sup>1</sup>.

Deze beperkte opleidingsbeoordeling focust zich zowel op de nieuwe brede bachelor SW als de vier klassieke opleidingen CMV, MWD, Pedagogiek en SPH. De beoordeling van de brede bachelor SW vindt plaats door te kijken naar de gerealiseerde kwaliteit van studiejaar 1, 2 en 3 en een planbeoordeling van studiejaar 4. Om een uitspraak te kunnen doen over de gerealiseerde leeruitkomsten beoordeelt het panel eindwerken van de klassieke opleidingen en tussentijdse toetsen van de brede bachelor SW. Het panel neemt hiermee de plannen voor de uitfasering van de klassieke opleidingen ook in ogenschouw.

Dit rapport behandelt achtereenvolgens de bevindingen, overwegingen en conclusies van het auditpanel ten aanzien van de NVAO-kwaliteitsstandaarden 'beoogde leerresultaten', 'onderwijsleeromgeving', 'toetsing' en 'gerealiseerde leerresultaten'.

#### **Karakteristiek van de opleiding**

De brede bachelor SW valt onder het Instituut voor Sociale Opleidingen (ISO) van de Hogeschool Rotterdam. Met de start van SW in september 2016 is er grotendeels een nieuwe organisatiestructuur ingevoerd. De opleiding is georganiseerd in drie docententeams: docententeam jaar 1 en 2 voltijd, docententeam jaar 3 en 4 voltijd, docententeam deeltijd. Om kleinschaligheid te realiseren wordt er binnen de voltijddoelstelling gewerkt met kleinere clusters waarbinnen ongeveer vijftien docenten betrokken zijn.

#### **Transitie naar nieuwe opleiding**

In september 2013 is het ISO het onderzoeksprogramma 'Koersen op de toekomst' gestart. Er is een beleidsanalyse uitgevoerd naar de ontwikkelingen in de sociale sector en er zijn gesprekken gevoerd met docenten, studenten, alumni, lectoren en een grote groep toonaangevende organisaties in het werkveld. Uit deze verkenning bleek dat er behoefte is aan een breder opgeleide sociaal professional, maar wel met specifieke toerusting voor het werken in een bepaalde deelsector. Deze conclusie wordt ook ondersteund door het advies 'Meer van Waarde (2014)' van de landelijke verkenningcommissie Hoger Sociaal Agogisch Onderwijs.

---

<sup>1</sup> Beoordelingskader Accreditatiestelsel Hoger Onderwijs Beperkte of Uitgebreide opleidingsbeoordeling, Nederlands-Vlaamse Accreditatie organisatie d.d. september 2016.

Op basis hiervan werd in 2014 besloten de vier opleidingen van het ISO samen te voegen tot één bacheloropleiding Social Work, bestaande uit een tweejarig breed basisprogramma en drie profielen in jaar 3 en 4: Welzijn & Samenleving, Zorg (GGZ of Gehandicaptenzorg) en Jeugd. In 2014-2015 is een nieuw competentieprofiel ontwikkeld, dat de rol, positie en competenties van de social worker beschrijft. Ook is een nieuwe onderwijsvisie ontwikkeld, op basis van actuele inzichten met betrekking tot effectief en inspirerend onderwijs. Door de samenvoeging tot één opleiding was een nieuwe organisatiestructuur nodig; hiervoor werd een organisatieplan opgesteld. Tot slot is een ontwerp voor het nieuwe curriculum gemaakt.

## 4. OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN

### 4.1. Beoogde leerresultaten

**Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.**

*Toelichting NVAO:* De beoogde leerresultaten beschrijven aantoonbaar het niveau (associate degree, bachelor of master) zoals gedefinieerd in het Nederlands kwalificatieraamwerk en de oriëntatie (hbo of wo) van de opleiding. Ze sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die vanuit het regionale, het nationale en het internationale perspectief door het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding. Voor zover van toepassing zijn de beoogde leerresultaten tevens in overeenstemming met relevante wet- en regelgeving.

#### Bevindingen

##### *Beoogde leerresultaten*

De brede bacheloropleiding Social Work van Hogeschool Rotterdam stelt samen met de andere opleiders het landelijke opleidingsdocument Social Work vast. Op basis van dit landelijk document formuleert de opleiding een set van vijf authentieke competenties (zie tabel 1) en vertaalt deze naar een eigen opleidingsprofiel. De opleiding spiegelt het opleidingsprofiel aan de Dublin Descriptoren en internationale kaders. Tevens valideert de opleiding het opleidingsprofiel bij het (inter)nationale werkveld. Het panel vindt dit opleidingsprofiel een krachtige uitwerking van de beoogde leerresultaten die zowel nationaal als internationaal herkend en erkend worden. De opleiding kent drie verschillende profielen: 'Jeugd', 'Zorg - Gehandicaptenzorg/GGZ' en 'Welzijn & Samenleving'. Het profiel van Zorg - GGZ geeft toegang tot het landelijke register van de Stichting Kwaliteitsregister Jeugd (SKJ) .

*Tabel 1. Beoogde leerresultaten*

Competenties
De social worker informeert zich
De social worker invenieert
De social worker werkt samen en handelt duurzaam
De social worker is innovatief en ondernemend
De social worker profileert zichzelf

Een student doorloopt de competenties op drie verschillende niveaus: het basisniveau in de propedeuse, het gevorderd niveau aan het einde van jaar 2 en het bachelorniveau aan het einde van jaar 4. Bij de verschillende niveaus is een passende BOKS van kennis, vaardigheden en attitude ontwikkeld. Uit de gesprekken maakt het panel op dat deze kennisbasis nieuw is en steeds verder wordt aangescherpt door de opleiding. Dit is volgens het panel een mooie en noodzakelijke ontwikkeling.

##### *Profilering*

Het panel ziet een duidelijke profilering bij de opleiding in verhouding tot andere opleiders in Nederland. De opleiding focust zich op de grootstedelijke context van Rotterdam. Studenten worden bewust gemaakt van sensitiviteit voor de (culturele) diversiteit van Rotterdam en de daarbij horende sociale problematieken. Door de opleiding heen staat een integrale aanpak van deze sociale problematieken en het formuleren van oplossingen centraal. Daarbij krijgen studenten aangeleerd om vanuit meerdere perspectieven, niveaus en levensgebieden verandering tot stand te brengen.

### *Onderzoek*

Het panel constateert dat er geen specifieke competentie is die gaat over onderzoek. De opleiding integreert op een adequate wijze onderzoek in de verschillende competenties. Daarbij formuleert de opleiding drie basisprincipes die studenten krijgen aangereikt: (1) een onderzoekende houding, (2) evidence based en practice based werken en (3) onderzoeksvaardigheden. Uit de gesprekken constateert het panel dat het type onderzoek passend is bij Social Work: studenten doen onderzoek vanuit een breed perspectief en dragen bij aan innovatie van de beroepspraktijk.

### *Internationalisering*

Naast dat het eigen competentieprofiel is afgestemd met partners uit het internationale werkveld, komt internationalisering tot uiting in de focus op de grootstedelijke context van Rotterdam. Deze vorm van 'internationalisation@home' leert studenten te denken vanuit een intercultureel perspectief en te handelen door interculturele vaardigheden. Dit komt bijvoorbeeld tot uiting in het thema superdiversiteit. De opleiding biedt studenten ook de mogelijkheid om in het buitenland ervaring op te doen bij één van de twee Leerwerkgemeenschappen (LWG's) in Zuid-Afrika. Volgens het panel betreft dit een mooie uitwerking van internationalisering in de beoogde leerresultaten en dit sluit aan bij de ontwikkelingen die zichtbaar zijn in het werkveld.

### *Werkveld*

Het panel is onder de indruk van de goede en nauwe contacten met partners in het werkveld, zowel nationaal als internationaal. Een mooi voorbeeld daarvan is de rondgang bij partners in de regio Rotterdam om te komen tot het eigen opleidingsprofiel. Hiernaast wordt de werkveldadviesraad (WAR) constant betrokken bij de ontwikkelingen in de opleiding. Uit de gesprekken blijkt dat de opleiding een groot aantal partners in het werkveld aan zich weet te verbinden voor het opleiden van haar studenten. Dit uit zich in de vorm van LWG's en afspraken over het structureel bieden van stageplaatsen en -begeleiding (zie standaard 2).

## **Weging en Oordeel**

Oordeel: goed

De beoogde leerresultaten zijn volgens het panel van hbo-bachelorniveau en kennen een internationaal stevig fundament. Het panel vindt dat het eigen opleidingsprofiel in sommige opzichten voorloopt op het werkveld en past bij de huidige ontwikkelingen. De opleiding weet op een indrukwekkende wijze het werkveld te betrekken bij het ontwikkelen van de nieuwe opleiding. Onderzoek en internationalisering zijn volgens het panel op een toereikende manier uitgewerkt en dragen bij aan de beroepspraktijk. De grootstedelijke context ziet het panel als een mooie 'Rotterdamse' profilering die door alle stakeholders wordt gedragen. De opleiding is zich ervan bewust dat verdere ontwikkelingen van bijvoorbeeld de kennisbasis nog noodzakelijk is. Het panel moedigt dit ook van harte aan.

Het unieke Rotterdamse opleidingsprofiel, de adequate uitwerking van onderzoek en internationalisering en het zeer betrokken werkveld geven het panel voldoende aanleiding om te komen tot het oordeel 'goed' voor standaard 1.



## 4.2. Onderwijsleeromgeving

### **Standaard 2: Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.**

**Toelichting NVAO:** De beoogde leerresultaten zijn adequaat vertaald in leerdoelen van (onderdelen van) het programma. Hierbij wordt rekening gehouden met de diversiteit van de toegelaten studenten. De docenten zijn zowel inhoudelijk als didactisch voldoende deskundig om de opleiding te verzorgen en geven begeleiding. De onderwijsleeromgeving bevordert dat studenten op actieve wijze deelnemen aan de vormgeving van het eigen leerproces (*student-centred*). Opleidingsspecifieke voorzieningen worden beoordeeld, tenzij het gaat om instellingsbrede voorzieningen waarover bij de ITK al is gerapporteerd.

### **Bevindingen**

#### ***Programma***

Het panel beschrijft zijn bevindingen ten aanzien van het nieuwe programma van de brede bachelor SW. Vanaf 1 september 2016 is er geen instroom meer in de klassieke opleidingen. Op het moment van de audit zijn er in totaal ± 750 studenten die nog één van de klassieke opleidingen volgen. Het panel constateert dat de opleiding toereikende voorzieningen heeft getroffen om deze groep studenten te begeleiden naar het diploma. Het collegejaar '20/'21 is het laatste moment dat er nog diploma's van de klassieke opleidingen worden verstrekt.

#### ***Opbouw en inhoud***

De opleiding vertaalt op een adequate manier de competenties naar leerdoelen en –inhoud. Het panel vindt het programma een inhoudelijke en uitdagende vertaling van de beoogde leerresultaten. Het panel treft vrijwel geen verschil tussen de modules van de voltijd- en deeltijdvariant van de opleiding. Dit is voor het panel begrijpelijk, gezien het feit dat de voltijdstudenten door alle jaren heen ook vooral in de praktijk actief zijn. In elk semester staat één thema centraal. Alle modules en het vaardighedenonderwijs sluiten aan op het thema van het betreffende semester. In de eerste twee jaar werken studenten aan een brede basis Social Work. Studenten hebben hier een vrijekeuzeruimte van 4 EC om naar eigen wens in te vullen. In het derde jaar kiezen de studenten voor één van de drie profielen. In het vierde jaar studeren studenten af in het gekozen uitstroomprofiel door middel van een bachelorproef. Voltijdstudenten hebben in het vierde jaar een vrijekeuzeruimte van 30 EC voor een minor. Deeltijdstudenten en instromers vanuit de Ad hebben niet de vrijekeuzeruimte in het eerste en tweede jaar. Deeltijdstudenten hebben hierna wel de keuzeruimte van 30 EC voor een minor. Voor de instromers vanuit de Ad wordt deze ruimte van 30 EC verplicht ingevuld met een schakelprogramma.

*Tabel 2. Opbouw curriculum voltijd en deeltijd*

Opleidingsjaar	Thema's
1 Verbreding	Superdiversiteit, inclusie
2 Verbreding	Macht en onmacht, kwaliteit van leven
3 Verdieping	Jeugd; Welzijn & Samenleving; Zorg – Gehandicaptenzorg/GGZ;
4 Verdieping	Jeugd; Welzijn & Samenleving; Zorg – Gehandicaptenzorg/GGZ;

Het panel ziet een interessant didactisch concept. Het onderwijs wordt aangeboden in langere collegeblokken van vier uur. Dit geeft de docenten kans om samen met studenten aan de slag te gaan. Docenten zetten activerende werkvormen in om kennis, vaardigheden en attitude integraal te behandelen in de colleges. Het panel constateert dat zowel studenten als docenten dit een prettige manier van werken vinden. Er is sprake van een oplopende complexiteit in het programma. De literatuur die de opleiding gebruikt vindt het panel van een goed niveau; er

wordt up-to-date vakliteratuur gebruikt. Binnen het didactisch concept ziet het panel een sterke vorm van kleinschaligheid door het organiseren van klassen, docententeams en de LWG's.

#### *Beroepsvaardigheden en professionele ontwikkeling*

Op twee verschillende manieren laat de opleiding studenten in aanraking komen met de beroepspraktijk. De eerste manier is door de beroepspraktijk in het klaslokaal te halen. Dit doet de opleiding door het aantrekken van gastsprekers of door het behandelen van actuele en authentieke casuïstiek in de colleges. Ook ziet het panel dat studenten de beroepspraktijk opzoeken voor het uitvoeren van opdrachten. De tweede manier betreft de stages die studenten lopen in de beroepspraktijk. Studenten lopen in het eerste jaar één dagdeel stage en in het tweede jaar twee dagdelen. Deze stages laten studenten in eerste aanraking komen met de beroepspraktijk en hun eigen professionele ontwikkeling tot social worker. In het tweede jaar gaan studenten voor het eerst aan de slag met concrete hulp- of dienstverleningsvragen. In het derde jaar lopen studenten 28 uur per week stage bij een LWG. De LWG's vormen samen een netwerk van partners in het werkveld die stageplaatsen en onderzoeksvragen aanreiken voor studenten. Voorbeelden van LWG's zijn Parnassias en Parmeijer, Flexusjeugdplein en DOCK. Vanuit de opleiding is een LWG-docent verbonden met de betreffende LWG die studenten begeleidt in hun ontwikkeling in de beroepspraktijk. Eén dag per week is er flankerend onderwijs op de hogeschool. De opleiding organiseert supervisies zodat studenten met elkaar kunnen reflecteren op hun eigen ervaringen. Studenten geven aan dit belangrijk te vinden voor hun eigen ontwikkeling. Binnen verschillende LWG's zijn ook studenten uit andere disciplines te vinden. Zo komen studenten Social Work in aanraking met bijvoorbeeld studenten verpleegkunde. Het panel ziet dat de LWG's een duidelijke meerwaarde zijn voor de opleiding. Onder andere door de wisselwerking tussen studenten, docenten en werkveld te realiseren en dwarsverbanden tussen de verschillende profielen te maken.

#### *Onderzoeksvaardigheden*

Het panel constateert dat onderzoek integraal terugkomt binnen het onderwijsprogramma. In het eerste jaar ligt de focus op het aanleren van een onderzoekende houding. Hiernaast maken studenten een begin met evidence based en practice based werken en de onderzoeksmethodologie. Hierbij formuleert de opleiding eenvoudige onderzoeksopdrachten om studenten hierin te trainen. Het panel constateert dat studenten in het einde van het tweede jaar voor het eerst de onderzoekscyclus doorlopen. In het derde jaar zijn studenten bezig om hun eigen handelen in de beroepspraktijk te onderzoeken en te verbeteren. Tijdens de bachelorproef in het vierde jaar werken studenten zelfstandig aan een praktijkvraagstuk. Verschillende lectoraten en kenniscentra zijn nauw betrokken bij de opleidingen. Docenten participeren in onderzoek en studenten kunnen hun bachelorproef uitvoeren bij een lectoraat of het kenniscentrum. Het panel ziet dat de verbinding met het kenniscentrum steeds sterker tot stand komt en spreekt hiervoor zijn waardering uit. Daarom moedigt het panel aan om het contact met het kenniscentrum verder uit te bereiden en te versterken in de toekomst.

#### *Internationalisering*

Het panel constateert dat internationalisering voornamelijk terugkomt binnen de inhoud van verschillende thema's zoals 'International code of conduct' of opdrachten die studenten in aanraking laten komen met culturele diversiteit. De opleiding participeert in enkele Europese projecten, zoals het Erasmus+project 'Social Entrepreneurship'. In een aantal projecten hebben studenten ook de mogelijkheid om te participeren. Ook organiseert de opleiding in het eerste jaar een excursie naar een Europese hoofdstad. In het studiejaar 2016-2017 was dit Berlijn. Vanaf september 2017 biedt de opleiding de studenten ook de mogelijkheid om naar één van de twee LWG's in Zuid-Afrika te gaan. Echter, het panel ziet dat dit niet weggelegd is voor het grootste gedeelte van de studenten; studenten geven ook aan dat ze minder tevreden zijn over internationalisering.

De opleiding is zich hiervan bewust en ontwerpt momenteel een internationale minor die vanaf september 2019 wordt aangeboden. Het panel vindt dit een goede ontwikkeling maar adviseert om internationalisering nog verder te concretiseren.

#### *Instroom*

De opleiding volgt de wettelijke instroomeisen voor hbo-bacheloropleidingen. Studenten met havo/vwo, mbo niveau-4 en een positief afgelegde 21+ toets kunnen instromen. Sinds september 2017 kunnen ook studenten instromen vanuit de Associate Degree's Pedagogisch Educatief Medewerker (PEM) en Sociale Financiële Dienstverlening (SFD). Deze groep Ad-studenten stroomt in het derde jaar in en kiest gelijk een profiel. Het panel spreekt zijn zorgen uit over het feit dat deze Ad-studenten niet de eerste twee brede opleidingsjaren meekrijgen én direct kiezen voor een afstudeerprofiel. Het schakelprogramma 'macht en onmacht' is volgens het panel niet voldoende om de eerste twee brede jaren te compenseren. Het panel beveelt aan om op basis van de modules van het eerste en tweede jaar een schakelprogramma en/of summercourse te maken, waarin de gehele breedte van Social Work vertegenwoordigd is. Het invoeren van een instroomassessment om het niveau van de student in kaart te brengen, kan volgens het panel ook een bijkomende optie zijn.

#### **Docenten**

##### *Ontwikkelingen*

Uit de documentatie en gesprekken blijkt dat met de ontwikkeling naar de nieuwe opleiding ook een nieuwe organisatiestructuur is geïntroduceerd. Het panel ziet dat deze verandering bottom-up is vormgegeven en energie vrij maakt binnen het docententeam. Een mooi voorbeeld is dat docenten op grote schaal nauw betrokken zijn bij het vormgeven van de nieuwe opleiding en organisatiestructuur. In de nieuwe structuur zijn teams meer zelfsturend en –verantwoordelijk, met name als het gaat om het inhoudelijke vormgeven en uitwerken van de nieuwe opleiding.

*"De nieuwe opleiding Social Work geeft mij het gevoel alsof ik een nieuwe baan heb", gaf een van de docenten tijdens de audit treffend aan.*

##### *Docententeam*

Het totale docententeam bestaat uit 116 fte en is ingedeeld in drie docententeams: voltijd jaar 1 en 2, voltijd jaar 3 en 4 en deeltijd. De docententeams zijn onderverdeeld in verschillende clusters van ongeveer vijftien docenten. Dit is volgens het panel een belangrijke factor voor het gevoel van kleinschaligheid van de opleiding. Het panel ziet dat bij het indelen van de nieuwe teams rekening is gehouden met de deskundigheidsgebieden en expertises van docenten. Docenten geven aan voldoende mogelijkheden te hebben voor professionalisering. Een aantal vormen hiervan zijn training BKE/SKE, het bijwonen van congressen of workshops activerende didactiek. Het panel is van mening dat meer diversiteit in het docententeam wenselijk is. Kijkend naar de populatie van instromende studenten, dan is het docententeam niet echt een afspiegeling van de studentenpopulatie. Het panel adviseert de opleiding om deze constatering mee te nemen in haar aannamebeleid.

#### **Voorzieningen**

##### *Fysieke leeromgeving*

Uit de rondgang door de opleidingslocatie blijkt dat de opleiding beschikt over een duidelijke eigen plaats in het gebouw van Hogeschool Rotterdam aan het Museumpark. Het panel is positief over het feit dat de opleiding beschikt over eigen vaste lokalen in het gebouw. De fysieke voorzieningen bieden alle faciliteiten om het onderwijsprogramma tot uitvoering te brengen. Bij de twee bezochte LWG's zijn ook alle faciliteiten voorhanden om bijvoorbeeld interviews te verzorgen op locatie.

### *Informatievoorziening*

De informatievoorziening is volgens het panel op orde. Studenten kunnen in de digitale leeromgeving 'Cumlaude' vrijwel alle benodigde informatie vinden. Cijfers en inschrijvingen gaan via Osiris. Uit het gesprek met studenten blijkt dat Cumlaude nieuw is en voor sommige studenten wat onwennig werkt en nog niet alle functionaliteiten zijn ontwikkeld. Studenten geven aan dat docenten vrijwel altijd bereikbaar zijn, zowel via de email als in hun werkruimte. Dit wordt door studenten erg gewaardeerd.

### *Begeleiding*

Begeleiding krijgt op verschillende manieren vorm binnen de opleiding. Voor de daadwerkelijke inschrijving bij deze opleiding worden aspirant-studenten begeleid tijdens het proefstuderen, studiekeuze en in de startweek. In de eerste twee jaar krijgt elke klas en elke student een eigen studieloopbaancoach. Deze coach begeleidt studenten op terreinen als welbevinden, profielkeuze of persoonlijke ontwikkeling. Studenten in het derde jaar krijgen een praktijkbegeleider en studenten in het vierde jaar een afstudeerbegeleider. Deze begeleiders vervullen ook de rol van studieloopbaancoach. Het panel constateert dat studenten tevreden zijn met deze begeleidingsstructuur.

### *Onderwijsevaluatie*

De opleiding voorziet ook in een adequate voorziening om evaluaties van het onderwijs mogelijk te maken. Met de nieuwe opleiding SW is er ook een nieuwe opleidingscommissie ingesteld. Uit de gesprekken met leden van deze commissie maakt het panel op dat de commissie nauw is aangesloten bij de ontwikkelen van het onderwijs en haar wettelijke taak vervult. Evaluaties van modules worden besproken door klassenvertegenwoordigers die in een structuur van de studiejaren overleggen met de betrokken actoren over de uitkomsten van deze evaluaties.

## **Weging en Oordeel**

Oordeel: goed

Op basis van de bevindingen en weging is het panel ervan overtuigd dat de opleiding voor de onderwijsleeromgeving de basiskwaliteit ontstijgt en geeft hij het oordeel 'goed' voor standaard 2. Dit is volgens het panel ook terug te zien in een opvallend hoge studenttevredenheid aangaande de onderwijsleeromgeving.

Het panel ziet een uitdagend en studeerbaar programma dat op een passende wijze is opgebouwd. Het programma biedt studenten in de eerste twee jaar een brede basis Social Work en laat studenten zich in het derde en vierde jaar verdiepen in een van de drie profielen. Door middel van inhoudelijke thema's organiseert de opleiding op een mooie en passende manier het onderwijs. Het panel vindt de eigen invulling van het didactisch concept goed gekozen en uitgewerkt en passen bij de studentenpopulatie. Studenten komen gedurende de gehele opleiding in aanraking met de beroepspraktijk. De verbinding tussen de leerwerk gemeenschappen, opleiding, lectoraten en kenniscentra ziet het panel als waardevol. Een leerlijn onderzoek loopt als een rode draad door het curriculum en leert studenten praktijkgericht onderzoek doen. De opleiding heeft al elementen van internationalisering in haar programma, maar het panel beveelt aan deze nog verder uit te werken. Het panel vindt het huidige schakelprogramma voor instromende Ad-studenten niet toereikend en beveelt aan deze aan te passen. Het docententeam wordt op een adequate manier betrokken bij de ontwikkeling van de nieuwe opleiding. Het panel vindt het docententeam gekwalificeerd en ziet dat expertises binnen de afzonderlijke teams elkaar aanvullen. Het docententeam is overtuigend op alle fronten.

Aandacht voor de diversiteit van het docententeam vindt het panel passend. Studenten kunnen binnen een toereikende omgeving studeren en alle informatie is voorhanden. Het panel concludeert dat studenten op een adequate manier worden begeleid gedurende hun opleiding. Er is volgens het panel een passende structuur voor het evalueren van het onderwijs, waarbij de opleidingscommissie een belangrijke rol speelt en haar wettelijke taak vervult.

### 4.3. Toetsing

**Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.**

Toelichting NVAO: De beoordeling is valide, betrouwbaar en voldoende onafhankelijk. De eisen zijn helder voor de studenten. De kwaliteit van de tentaminering en examinering wordt voldoende gewaarborgd en voldoet aan de wettelijke deugdelijkheidsvereisten. De toetsen ondersteunen het eigen leerproces van de student.

#### Bevindingen

##### *Systeem toetsen en beoordelen*

Het Toetsbeleid en -plan vormt het uitgangspunt voor het systeem van toetsen en beoordelen in de opleiding. De opleiding gebruikt Miller voor het classificeren van verschillende niveaus. Volgens het panel zijn de niveaus in lijn met de leerdoelen van de modules. Het aantal toetsen is in de nieuwe opleiding teruggebracht om de druk op zowel studenten als docenten te verminderen. Er wordt gebruik gemaakt van meer integrale toetsen, waarin zowel kennis, vaardigheden als attitudes worden getoetst. Een mooie variatie van toetsvormen is zichtbaar (zie tabel 3). Naar tevredenheid van het panel maken studenten allemaal dezelfde toets en zijn er geen afwijkende versies van dezelfde toets. Uit de gesprekken blijkt dat toetsing zowel een formatieve als summatieve functie heeft. Studenten krijgen door middel van feedback (wat ging er goed?) en feedforward (wat kan beter?) input voor hun professionele ontwikkeling. Het valt het panel op dat in de nieuwe opleiding assessments een prominente positie hebben. Studenten leggen de eerste drie jaar aan het eind van elk semester een assessment af. Studenten maken een portfolio van hun eigen ontwikkeling en dit wordt in een assessmentgesprek besproken. Uit de gesprekken en documentatie maakt het panel op dat de opleiding op een adequate manier omgaat met individuele beoordelingen in groepswerk.

*Tabel 3. Toetsvormen per functie.*

Formatief	Summatief
Oprachten en casussen	Kennis- en casustoetsen
Verslagen en presentaties	Vaardigheidstoetsen
Supervisie	Beroepsproducten, verslagen en presentaties
Oefentoetsen	Assessments

Het panel bekeek een selectie van ontwikkelde en gemaakte toetsen. Daaruit constateert het panel dat de toetsen van een stevig inhoudelijk niveau zijn. De meerkeuzetoetsen zien er goed uit en worden veelal verrijkt met enkele open vragen. De feedback en feedforward zijn van hoge kwaliteit, zodat studenten daadwerkelijk vervolgstappen kunnen zetten. Het panel is positief over de plagiaatcheck in de digitale leeromgeving. Hiernaast is het panel te spreken over de kwaliteit van de beoordelaars en de gegeven beoordelingen. Zowel bij de constructie van toetsen als de volgende beoordelingen is het vier-ogenprincipe leidend.

##### *Afstuderen*

Het nieuwe afstudeerprogramma bestaat uit de zogeheten bachelorproef (30 EC). De opleiding formuleert duidelijke en haalbare ingangseisen voor de studenten die aan de bachelorproef willen beginnen. De bachelorproef bestaat uit vier fases.

Studenten beginnen met een oriëntatie op de praktijkvraagstukken (fase 1). De praktijkvraagstukken komen uit de LWG's of uit het kenniscentrum. Studenten kunnen ook een eigen vraagstuk inbrengen. De student schrijft vervolgens een bachelorproefplan (fase 2) waarvoor een go/no-go wordt gegeven. Studenten worden in verschillende afstudeerkringen geplaatst, zodat ze kunnen samenwerken met andere studenten met een vergelijkbaar thema. Vervolgens gaan studenten aan de gang met het uitvoeren van het plan, het schrijven van het verslag en het maken van een relevant beroepsproduct (fase 3). Het panel constateert dat studenten in deze fase adequaat worden begeleid. In de laatste fase presenteren de studenten hun onderzoek en beroepsproduct en is er aansluitend een eindgesprek (fase 4). Studenten worden beoordeeld door een externe beoordelaar en hun begeleider. Het panel ziet dat de procedure borgt dat er een voldoende onafhankelijke beoordeling wordt gegeven. In dit kader vindt het panel het ook passend dat de begeleider een beoordeling geeft. Bij groter verschil dan twee punten wordt er een derde beoordelaar ingeschakeld. Volgens het panel is dit nieuwe afstudeerprogramma voldoende toereikend om studenten het hbo-bachelorniveau te laten aantonen.

Het panel ziet dat de gehanteerde beoordelingsformulieren (van de klassieke opleidingen) leiden tot een normverschuiving. De cijfermatige schaal en de grote hoeveelheid rubrieken nodigt beoordelaars uit om de extreme scores niet te geven, maar rond het midden van de schaal te gaan zitten. Dit leidt tot weinig spreiding in de beoordeling van studenten. Het panel adviseert de opleiding om bij de evaluatie van het nieuwe afstudeerprogramma bovenstaande constatering mee te nemen en een plek te geven.

#### *Borging kwaliteit toetsen en beoordeling*

De opleiding beschikt over een examencommissie en toetscommissie die de kwaliteit van toetsen en beoordelen borgen. Het panel constateert op basis van de documenten en de gesprekken dat de examencommissie haar wettelijke taak op een eigen wijze vervult. De examencommissie is in control en is zowel proactief als reactief bezig met het borgen van het eindniveau. Zo bekijkt de examencommissie achteraf verschillende eindwerken, maar laat ook externe reviewers de eindwerken bekijken. Eén van de vervolgacties hierop is het organiseren van extra kalibratiemomenten tussen beoordelaars geweest. Voor het panel getuigt dit van een werkend kwaliteitszorgmechanisme. De examencommissie is proactief betrokken bij de ontwikkelingen binnen de nieuwe opleiding én de uitfasering van de klassieke opleidingen. De toetscommissie checkt proactief de toetsen en beoordelingsformulieren. Bij klachten over een bepaalde toets doet de toetscommissie onderzoek hiernaar. Het panel ziet tevens dat beide commissies ook een adviserende rol hebben naar collega-docenten en het opleidingsmanagement. De commissies hebben elke dinsdagochtend een overlegmoment. In beide commissies is er voldoende expertise aanwezig op het gebied van BKE en SKE. Uit de gesprekken blijkt dat de examencommissie een duidelijke agenda heeft voor de komende periode; met name op het verder verscherpen van de definitie van het eindniveau in het nieuwe opleidingsprofiel en de bijbehorende beroepsproducten. Het panel adviseert de examencommissie een rol te spelen in de discussie ten aanzien van de instroomeisen van de Ad-student uit de Ad PEM of SFD (zie standaard 2).

#### **Weging en Oordeel**

Oordeel: goed

Het panel ziet een uitermate gedegen systeem van toetsen en beoordelen. Toetsen en beoordelen gebeurt op een valide, betrouwbare en transparante wijze. De toetsen liggen in lijn met de leerdoelen en het didactisch concept. Op een fraaie wijze zet de opleiding toetsen en de beoordelingen in om het leerproces van studenten te versterken.

Met name het systeem van formatieve en summatieve toetsing in relatie tot feedback en feedforward ziet het panel als een *best practice*. Het panel vindt de nieuwe bachelorproef op een adequate manier vormgegeven. De verschillende fases bieden studenten een gestructureerde manier om af te studeren. Het panel moedigt de opleiding aan om de beoordelingsformulieren bij de bachelorproef nog verder te ontwikkelen. De opleiding beschikt over een zeer deskundige examen- en toetscommissie die nauw betrokken zijn bij de ontwikkelingen in de opleiding. Het samenspel van de examen- en toetscommissie borgt zowel op een proactieve als reactieve wijze de kwaliteit van toetsen en beoordelen in de opleiding.

Op basis van bovenstaande argumenten concludeert het panel dat de opleiding boven de basiskwaliteit uitstijgt. Het panel beoordeelt standaard 3 op een passende wijze met het oordeel 'goed'.

## 4.4. Gerealiseerde leerresultaten

### **Standaard 4: De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.**

*Toelichting NVAO:* Het realiseren van de beoogde leerresultaten blijkt uit de uitkomsten van toetsen, de eindwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren.

### **Bevindingen**

Het panel beoordeelt de gerealiseerde leerresultaten van de vier klassieke opleidingen én tussenproducten van de nieuwe opleiding.

#### *Realisatie van de leerresultaten en het eindniveau*

Gedurende het programma brengt de opleiding in kaart wat de kennis en vaardigheden zijn van de studenten. Dit resulteert in eindwerken die relevant zijn voor de student en voor de beroepspraktijk. De partners in het werkveld bevestigen deze constatering van het panel. In de gesprekken merkt het panel een duidelijke onderzoekende en reflectieve houding bij de studenten.

#### *Functioneren in de praktijk*

Het panel constateert dat de opleiding scherp in beeld heeft hoe de studenten functioneren in de praktijk. Grotendeels gebeurt dit door het evalueren van het functioneren van studenten binnen de leerwerkplekgemeenschappen. De intensieve gesprekken die de opleiding voert met het werkveld geven ook een helder beeld van het functioneren van de alumni in de praktijk. Uit de gesprekken maakt het panel op dat het Rotterdamse profiel van de student zichtbaar is op de werkvloer. Dit uit zich door een brede blik op het werkveld van Social Work. Een gedeelte van de studenten heeft al een baan voordat ze afstuderen. Het panel adviseert de opleiding om aandacht te besteden aan de ontwikkeling van het alumnibeleid.

#### *Eigen bevindingen eindwerken*

Het panel bekeek een gestratificeerde steekproef van eindwerken van de vier klassieke opleidingen. Uit de observaties van het panel blijkt dat dertien van de vijftien eindwerken voldoen aan het hbo-bachelorniveau. Twee van de vijftien eindwerken karakteriseert het panel als twijfelachtig. Over de algehele linie zijn studenten in staat om op structurele wijze een praktijkprobleem te analyseren. De gehanteerde basismethodiek voor het doen van praktijkgericht onderzoek is volgens het panel ruim op orde. Het taalniveau van veel eindwerken is van een zichtbaar voldoende niveau. Het panel mist in de eindwerken nog een reflectie op het uitgevoerde onderzoek en de betekenis van de uitkomsten van het onderzoek. Het panel bekeek ook de tussentijdse producten van de nieuwe opleiding die moeten leiden tot het eindniveau van de student. In dit geval betrof dat het portfolio van het eindassessment in het derde studiejaar. De portfolio's zijn volgens het panel van het niveau wat je van een derdejaars hbo-bachelorstudent mag verwachten. Op basis van deze constatering spreekt het panel zijn vertrouwen uit dat deze groep studenten het eindniveau in het vierde jaar ruimschoots gaan halen.

### **Weging en Oordeel**

Oordeel: voldoende

Op basis van de eigen bevindingen concludeert het panel dat de eindwerken niet systematisch bovengemiddeld zijn. Volgens het panel kennen de eindwerken relevantie voor de beroepspraktijk en weerspiegelen de authentieke beroepssituatie. De eindwerken getuigen van een degelijke onderzoeksmethodiek en het taalniveau in deze eindwerken is op orde.



Het panel vindt de reflectie van de student op het uitgevoerde onderzoek en de betekenis van de uitkomsten van het onderzoek nog mager. De bekeken portfolio's uit het nieuwe programma geven het panel ruimschoots vertrouwen dat deze studenten het beoogde eindniveau gaan halen. Het panel herkent duidelijk het Rotterdams profiel in de eindwerken. Het panel concludeert dat het werkveld tevreden is over het niveau van de afgestudeerden. Er is momenteel nog geen alumnibeleid en het panel adviseert de opleiding om hier aandacht aan te besteden.

Op basis van bovenstaande argumenten komt het panel tot het oordeel 'voldoende' voor standaard 4. Hier speelt de constatering dat het panel alleen eindwerken van de klassieke opleidingen heeft bekeken en dat deze niet systematisch bovengemiddeld zijn een belangrijke rol. Bij het ontbreken van nieuwe eindwerken kan het panel zich alleen positief uitspreken over de bekeken tussentijdse producten.



## 5. ALGEMEEN EINDOORDEEL

Het panel is onder de indruk van de ontwikkelingen naar de nieuwe brede bachelor Social Work. Op een noemenswaardige wijze werken het docententeam en het management in een nieuwe organisatiestructuur aan de ontwikkeling van de opleiding. De nieuwe opleiding kent een gedegen programma dat studenten, met een duidelijke Rotterdamse profilering, opleidt tot professional in het brede sociale domein. Partners uit het werkveld zijn nauw betrokken bij de opleiding en bieden een interessant netwerk van praktijkervaringsplekken voor de studenten. Het panel ziet geen significante verschillen tussen de voltijd- en deeltijd-variant van de opleiding.

Het panel is positief gestemd over de kwaliteit die de opleiding weet te realiseren en nog gaat realiseren. De standaarden 1 t/m 3 van zowel de voltijd- als deeltijd-variant beoordeelt het panel met een 'goed' en standaard 4 beoordeelt het panel met een 'voldoende'. Daarbij zijn er geen afwijkende oordelen tussen de voltijd- en deeltijd-variant. Volgens de beslisregels van de NVAO komt het panel tot het algemene eindoordeel voldoende voor de **voltijd en deeltijd** hbo-bacheloropleiding Social Work van de Hogeschool Rotterdam.



## **6. AANBEVELINGEN**

### **Alumnibeleid**

Het panel constateert dat er op dit moment geen alumnibeleid is. De opleiding heeft wel al enkele ideeën hierover, maar heeft deze op dit moment nog niet uitgewerkt. Het panel snapt dit ook wel, omdat nu tijd en energie gaat naar het ontwikkelen van het curriculum. Het panel beveelt dan ook aan om na de grootste ontwikkelslagen binnen het curriculum de aandacht te richten op het ontwikkelen van het alumnibeleid.

### **Instroom Ad-opleiding**

Het panel ziet dat studenten vanuit de Ad PEM en SFD kunnen instromen in het derde jaar van de bachelor. Hiervoor heeft de opleiding het thema 'macht en onmacht' uitgekozen als schakelprogramma voor deze groep instromende studenten. Volgens het panel is deze module onvoldoende toereikend om de breedheid van de eerste twee jaren van de bachelor te compenseren. Het panel maakt uit de bekeken documenten op dat er wel voldoende materiaal is ontwikkeld dat gezamenlijk een toereikend schakelprogramma zou kunnen vormen. Het panel beveelt de opleiding aan om hier naar te kijken en een meer passend schakelprogramma te ontwikkelen.

### **Diversiteit docententeam**

De diversiteit van het docententeam matcht volgens het panel niet met de diversiteit van de instromende studenten. Om dit meer in balans te brengen beveelt het panel aan om hier in het aannamebeleid aandacht aan te besteden.

### **Verbinding met het kenniscentrum**

Het panel waardeert de huidige contacten en verbindingen tussen de opleiding en het kenniscentrum. Met oog op de toekomst beveelt het panel aan om de verbinding tussen de opleiding en het kenniscentrum verder uit te bereiden en te versterken.



**BIJLAGE I****Scoretabel**

<b>Scoretabel paneloordelen Hogeschool Rotterdam hbo-bacheloropleiding Social Work voltijd</b>	
<b>Standaard</b>	<b>Oordeel</b>
<b>Standaard 1. De beoogde leerresultaten</b>	<b>G</b>
<b>Standaard 2. Onderwijsleeromgeving</b>	<b>G</b>
<b>Standaard 3. Toetsing</b>	<b>G</b>
<b>Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten</b>	<b>V</b>
<b>Algemeen eindoordeel</b>	<b>V</b>

<b>Scoretabel paneloordelen Hogeschool Rotterdam hbo-bacheloropleiding Social Work deeltijd</b>	
<b>Standaard</b>	<b>Oordeel</b>
<b>Standaard 1. De beoogde leerresultaten</b>	<b>G</b>
<b>Standaard 2. Onderwijsleeromgeving</b>	<b>G</b>
<b>Standaard 3. Toetsing</b>	<b>G</b>
<b>Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten</b>	<b>V</b>
<b>Algemeen eindoordeel</b>	<b>V</b>





## BIJLAGE II      Programma, werkwijze en beslisregels

### Auditprogramma Beperkte Opleidingsbeoordeling t.b.v. hbo-bacheloropleiding Social Work – Hogeschool Rotterdam – 30 november en 1 december 2017

#### 30 november 2017

Tijd	Activiteit
8.30 – 8.45 uur	Inloop en ontvangst
8.45 – 9.30 uur	Intern overleg auditpanel
9.30 – 9.45 uur	<b>Presentatie overgang naar Social Work</b>
9:45 – 10.30 uur	<b>Gesprek met opleidingsmanagement</b> <ul style="list-style-type: none"><li>– Jeroen Oversier, directeur Instituut voor Sociale Opleidingen</li><li>– Yvonne Aronson, onderwijsmanager voltijd 1-2</li><li>– Yasemin Güler, onderwijsmanager voltijd 3-4</li><li>– Peter Canninus, onderwijsmanager deeltijd</li><li>– Carla Stolk, manager externe betrekkingen</li></ul>
10.30 – 11.00 uur	Pauze / Intern overleg auditpanel
11.00 – 12:00 uur	<b>Gesprek met docenten</b> <ul style="list-style-type: none"><li>– Karin Blom, docent voltijd 1-2</li><li>– Marie-Joze van Raak, docent voltijd 1-2 en teamcoördinator cluster A</li><li>– Evelyne Oorbeek, docent voltijd 1-2 en lid opleidingscommissie</li><li>– Carla Melchior, docent voltijd 3-4 en teamcoördinator profiel Welzijn &amp; Samenleving</li><li>– Remco Kwint, docent voltijd 3-4 profiel Zorg-Gehandicaptenzorg</li><li>– Lidwien Goossens, docent voltijd 3-4 en teamcoördinator profiel Zorg-GGZ</li><li>– Nathalie Bogaarts, docent voltijd 3-4 profiel Jeugd</li><li>– Marleen Bravenboer, docent deeltijd</li><li>– Jeroen Wouters, docent deeltijd</li></ul>
12.00 – 13.00 uur	Pauze en intern overleg auditpanel, inclusief lunch
13.00 – 14.00 uur	<b>Gesprek met studenten</b> <ul style="list-style-type: none"><li>– Chava Dekker, student voltijd 1</li><li>– Angad Pabarni, student voltijd 1</li><li>– Ibrahim Murat, student voltijd 2</li><li>– James Richter, student voltijd 2 en lid opleidingscommissie</li><li>– Leendert van Houwelingen, student voltijd 3 – profiel Zorg-Gehandicaptenzorg</li><li>– Sessen Mebrahtu, student voltijd 4 – profiel Zorg-GGZ</li><li>– Linde Stelling, student voltijd 4 – profiel Jeugd en lid opleidingscommissie</li><li>– Frans Somers, student deeltijd 1</li><li>– Rob van Heugten, student deeltijd 2</li></ul>
14.00 – 15.00 uur	<b>Rondleiding en bezoek onderwijs voltijd 1 en deeltijd 1</b>
15.00 – 16.00 uur	Reistijd naar de leerwerkgemeenschap
16.00 – 17.00 uur	<b>Bezoek leerwerkgemeenschap</b> <b>Forensische zorg of Centrum voor Dienstverlening</b>

## 1 december 2017

Tijd	Activiteit
08.15 – 08.30 uur	Inloop en ontvangst
08.30 – 09.00 uur	Intern overleg auditpanel
9.00 – 10.00 uur	<b>Gesprek over afstuderen en bachelorproef</b> <ul style="list-style-type: none"><li>– Kenneth Asporaat, alumnus deeltijd CMV</li><li>– Janek Boerland, afstudeerbegeleider CMV</li><li>– Ard Voogt, alumnus deeltijd MWD</li><li>– Christianne Fok, afstudeerbegeleider MWD</li><li>– Kayleigh Martens, alumna voltijd Pedagogiek</li><li>– Leonie Le Sage, afstudeerbegeleider Pedagogiek en coördinator bachelorproef Social Work</li><li>– Marloes Rauws, alumna voltijd SPH</li><li>– Irene van Krieken, afstudeerbegeleider SPH</li><li>– Frans Spierings, directeur Kenniscentrum Talentontwikkeling</li></ul>
10.00 – 10.15 uur	Pauze en intern overleg auditpanel
10.15 – 11.00 uur	<b>Gesprek met examencommissie en toetscommissie</b> <ul style="list-style-type: none"><li>– Monique Everts, voorzitter examencommissie (sinds 1 september 2017)</li><li>– Fons van Maldeghem, voorzitter examencommissie (tot 1 september 2017)</li><li>– Ilse de Jong, lid examencommissie</li><li>– Freek Siero, voorzitter toetscommissie</li><li>– Ruud Groenewoud, lid toetscommissie</li></ul>
11.00 – 11.15 uur	Pauze / Intern overleg auditpanel
11.15 – 12.00 uur	<b>Gesprek met werkveldvertegenwoordiging</b> <ul style="list-style-type: none"><li>– Jan Hoefsloot, bestuurder DOCK, lid werkveldadviesraad</li><li>– Jacques Bovens, bestuurder Enver, lid werkveldadviesraad</li><li>– Annelies Smits, directeur Centrum voor Dienstverlening, lid werkveldadviesraad</li><li>– Margot Hameetman, beleidsadviseur en lid werkveldadviesraad, leerwerkgemeenschap Pameijer</li><li>– Sherandal Rosa, ambulante jongerenwerker, leerwerkgemeenschap Stichting JOZ</li><li>– Jip van Lith, projectleider Amigo's, leerwerkgemeenschap Bureau Frontlijn</li></ul>
12.00 – 12.30 uur	Pauze en intern overleg auditpanel, inclusief lunch
12.30 – 12.45 uur	<b>Pending issues</b>
12.45 – 13.30 uur	Pauze en intern overleg auditpanel: voorlopige beoordeling bepalen
13.30 – 13:45 uur	<b>Terugkoppeling</b>

### Werkwijze

Bij de beoordeling van de betreffende opleiding(en) is uitgegaan van het door de NVAO vastgestelde "Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland" van September 2016. Daarin staan de standaarden vermeld waarop het panel zich bij de beperkte opleidingsbeoordeling van een opleiding moet richten en de criteria aan de hand waarvan het panel zijn oordeel over de opleiding moet bepalen.

Op basis van de door opleiding geleverde documentatie heeft het auditteam zich een beeld kunnen vormen van de primaire en secundaire processen van de voltijd en deeltijd variant.

De visitatie was gericht op een verificatie van de bevindingen uit de documentenanalyse en het verkrijgen van aanvullende informatie over de inhoud van het programma. Dit geschiedde door gesprekken met vertegenwoordigers van de opleiding, studenten en het werkveld, die waren te kenschetsen als 'gesprekken tussen vakgenoten'.

De verificatie door het auditteam geschiedde door verscheidene malen hetzelfde onderwerp met verschillende geledingen te bespreken en aan de hand van additionele documentatie en - daar waar het de huisvesting en de materiële voorzieningen betreft- ook door eigen waarneming.

Na overleg met de betreffende opleiding heeft het auditteam met in achtneming van de daartoe strekkende regels van de NVAO en op basis van zijn documentanalyse en de daaruit voortvloeiende specifieke aandachtspunten de keuze van de gesprekspartners vastgesteld.

In de zelfevaluatie is een studentenhoofdstuk opgenomen, waarbij de opleiding heeft aangetoond dat deze zelfstandig door studenten is geschreven. Het auditteam heeft dit in de gesprekken geverifieerd.

Tijdens het locatiebezoek heeft het auditteam een aantal lessen en leerwerkgemeenschappen bezocht en met de daar aanwezige studenten en docenten gesproken.

Om te kunnen beoordelen of de beoogde leerresultaten worden behaald, heeft het auditpanel een selectie van eindwerken bestudeerd overeenkomstig de NVAO-richtlijn 'beoordeling eindwerken'.

Het oordeel van het auditteam, vastgelegd in een conceptrapport, werd aan de betreffende opleiding(en) voorgelegd voor een toets op eventuele feitelijke onjuistheden.

Deze opleidingsbeoordeling vindt plaats in kader van een planningsneutrale conversie van vier klassieke opleidingen naar een nieuwe brede bachelor Social Work. De beoordeling vindt afzonderlijk en niet binnen een cluster plaats. Er is daarom geen noodzaak tot eventuele overlap met andere panels.

### **Beslisregels**

Volgens de NVAO-Beslisregels Accreditatie kan een onderwerp 'onvoldoende', 'voldoende', 'goed' of 'excellent' scoren. Hobéon heeft de beslisregels toegepast, zoals deze zijn opgesomd in het 'Beoordelingskaders accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland, September 2016'.

Wanneer er sprake is van verschillende varianten van een opleiding (bijvoorbeeld: voltijd, deeltijd en duaal), dan moet uit de beoordeling blijken dat voor elke variant de kwaliteit is gewaarborgd op grond van de standaarden uit het betreffende beoordelingskader om te komen tot een positief eindoordeel over de opleiding.

Indien een opleiding onder één CROHO-registratie wordt aangeboden op meerdere locaties, kan de opleiding alleen voor accreditatie in aanmerking komen als uit de beoordeling blijkt dat elke locatie voldoet aan de in het betreffende kader genoemde kwaliteitsstandaarden.

### *Beperkte opleidingsbeoordeling*

- Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval 'onvoldoende' indien i) standaard 1 'onvoldoende' is, ii) een of twee standaarden 'onvoldoende' en herstel binnen twee jaar niet realistisch en haalbaar is of iii) drie of meer standaarden 'onvoldoende'. , 3 of 4 als 'onvoldoende' beoordeeld wordt.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'voldoende' zijn indien ten minste twee standaarden 'voldoende' zijn, waaronder in elk geval standaard 1, en herstel van de tekortkoming(en) bij de 'onvoldoende' standaarden realistisch en haalbaar is binnen twee jaar.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'goed' zijn indien ten minste alle standaarden minimaal voldoende zijn en twee standaarden als 'goed' worden beoordeeld, waaronder in elk geval standaard 4.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'excellent' zijn indien ten minste alle standaarden minimaal 'voldoende' worden bevonden en twee standaarden als 'excellent' worden beoordeeld, waaronder in elk geval standaard 4.

## BIJLAGE III      Lijst geraadpleegde documenten

- Zelfevaluatierapport opleiding Social Work
- Domeinspecifiek referentiekader en de leerresultaten van de opleiding.
- Competentieprofiel Social Work Hogeschool Rotterdam
- Beleid- en visiedocumenten
- Schematisch programmaoverzicht.
- Inhoudsbeschrijving (op hoofdlijnen) van de programmaonderdelen, met vermelding van
  - leerresultaten, leerdoelen, werkvormen, wijze van toetsen, literatuur (verplicht / aanbevolen), betrokken docenten en studiepunten.
- Onderwijs- en examenregeling – OER.
- Toetsbeleid en toetsplan
- Overzicht van het ingezette personeel
  - naam, functie, omvang aanstelling, graad en deskundigheid
- Overzichtslijst van *alle* eindwerken van de laatste twee jaar (of van portfolio's / werkstukken waaruit het door de student bereikte eindniveau kan worden afgeleid).
- Verslagen van examencommissie, toetscommissie opleidingscommissie, werkveldadviesraad, partners in het werkveld en leerwerk gemeenschappen.
- Toetsopgaven + beoordelingscriteria en normering (antwoordmodellen) en een representatieve selectie van gemaakte toetsen (presentaties, stageverslagen, assessments, portfolio's e.d.) en beoordelingen.
- Representatieve selectie van handboeken en overig studiemateriaal. Onder anderen 'Macht en onmacht' en de 'Bachelorproef'.

Het auditpanel heeft de volgende het volgende palet van eindwerken bekeken<sup>2</sup>:

Aantal	Studentnummer	Variant
1	808257	cmv-dt
2	809732	cmv-du
3	877431	cmv-vt
4	862281	cmv-vt
5	885986	mwd-dt
6	823640	mwd-dt
7	876481	mwd-vt
8	860283	mwd-vt
9	874738	peda-dt
10	866382	peda-dt
11	876326	peda-vt
12	820830	sph-dt
13	851448	sph-vt
14	874572	sph-vt
15	854664	peda-vt

<sup>2</sup> Om redenen van privacy zijn hier uitsluitend de studentnummers weergegeven. Namen van de afgestudeerde studenten en de titels van de eindwerken zijn bekend bij de secretaris van het auditteam.



## BIJLAGE IV      Overzicht auditpanel

Samenstelling en expertise van de panelleden die in bovengenoemd cluster zijn ingezet.

<b>Naam</b> (inclusief titulatuur)	<b>Rol</b> (voorzitter/lid/student-lid)	<b>Domeindeskundige</b> (ja/nee)
Dhr. drs. W.G. van Raaijen	Voorzitter	Nee
Dhr. Em. Prof. dr. H. (Hans) van Ewijk	Lid	Ja
Mevr. drs. E.H.M. Laeven-Vrencken	Lid	Ja
Dhr. K. Mahdavi	Student-lid	Nee

Korte functiebeschrijvingen (cv's) van de panelleden die deelnamen aan het auditpanel van de in dit beoordelingsrapport beschreven opleiding.

<b>Naam</b> (inclusief titulatuur)	<b>Korte functiebeschrijvingen</b>
Dhr. drs. W.G. van Raaijen	De heer van Raaijen is partner bij Hobéon en veelvuldig betrokken geweest bij audits, waaronder accreditatieaudits.
Dhr. Em. Prof. dr. H. van Ewijk	De heer Van Ewijk was tot 2012 lector Sociaal beleid, Innovatie en Beroepsontwikkeling aan de Hogeschool Utrecht. Daarnaast is hij emeritus bijzonder hoogleraar 'Grondslagen van het maatschappelijk werk' aan de Universiteit voor Humanistiek. Thans is hij visiting professor International Social Policy and Social Work aan de Tartu University (Estland).
drs. E.H.M. Laeven-Vrencken	Mevrouw Laeven was van 2007-2016 directeur van de faculteit Sociale Studies en Educatie bij Zuyd Hogeschool en is nu directeur Kwartiermaker Sociale Innovatie.
Dhr. K. Mahdavi	De heer Mahdavi is student Maatschappelijk Werk en Dienstverlening bij Hogeschool Inholland.
Dhr. R. van Krieken, BEd.	De heer van Krieken is onderwijskundige en werkzaam als adviseur bij Hobéon.

Op 11 september 2017 heeft de NVAO goedkeuring gegeven aan de samenstelling van het auditpanel t.b.v. de beoordeling van de opleiding Social Work van Hogeschool Rotterdam, onder het nummer 005994.

De door alle panelleden ondertekende onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaringen zijn in het bezit van Hobéon. In deze verklaring verklaren de panelleden gedurende ten minste vijf jaar voorafgaand aan de audit geen zakelijke noch persoonlijke binding te hebben gehad met de betrokken instelling - anders dan die in het kader van de werkzaamheden als lid van het auditpanel van het evaluatiebureau -, die een onafhankelijke oordeelvorming ten positieve of ten negatieve zou kunnen beïnvloeden.



**Strategische dienstverlener voor kennisintensieve organisaties**



Lange Voorhout 14  
2514 ED Den Haag

T (070) 30 66 800

F (070) 30 66 870

E [info@hobeon.nl](mailto:info@hobeon.nl)

I [www.hobeon.nl](http://www.hobeon.nl)